

Ústavní soud (nejen) v roce 2015

eFocus

Nedávno mi byla položena otázka, jaké výzvy čekají Ústavní soud v roce 2015. Odpovím proto raději hned v úvodu, že bych si vroucně přál, aby jej žádné výzvy nečekaly. Bylo by ideální, kdyby Ústavnost v jeho pojetí zůstala moudrou, zralou ženou s chytrými očima a neproměnila se v zatrpklou, ambiciózní, neuspokojenou a velechytou babiznu, jakou by uměl vypodobnit snad pouze Hieronymus Bosch.

Výzvy necht' v novém roce čekají třeba na sportovce. Ústavní soud se arcit' bez výzev obešel již dvě dekády, poněvadž je z povahy věci pouze „žolíkem“, který má být poslán na hřiště až ve chvíli, kdy je nezbytně nutné srovnat skóre. Jsem přitom skálopevně přesvědčen o tom, že mezi počtem podání k Ústavnímu soudu a zdravím společnosti je nepřímá úměra.

Zůstanu ale ještě chvíli u sportu.

* * *

Svému milovanému sportovnímu klubu bych zcela určitě nepřál, aby

- nový proruský majitel spolu s generálním manažerem a šéfem rowdies rozhodovali o složení kádru bez ohledu na aktuální formu hráčů,
- namísto hráčů, kteří se vrátí po hostování do svých klubů, byli nakupováni ti, kteří si ještě v dresu soupeře netroufli vstřelit svému vysněnému týmu gól,
- pro výstrahu vypískali rowdies dva hráče, kteří nevyslyšeli jejich skandování a na konci posledního velkého utkání předchozí sezony odmítli faulovat,
- generální manažer a zároveň hrající trenér dával najevo, že minulá sestava „áčka“ byla horší než ta, kterou měl k dispozici trenér „béčka“, jemuž je připraven mužstvo, skládané již za jeho asistence, časem předat,
- hráči, navyklí hrát na pravém křídle byli v základní sestavě stavěni na křídlo levé či případně naopak,
- si v kabině spoluhráči netroufli říci hrajícímu trenérovi, že právě jeho zbrklostí byla zahozena standardní situace,
- důraz byl kladen na dobu držení míče a počet jakýchkoliv střel bez ohledu na samotný výsledek, a
- diváci proto přestávali věřit, že i letos mužstvo vyhraje ligu.

Stojí za oddechnutí, že se snad v Gambrinus lize žádné mužstvo s těmito nešvary nepotýká...

Nyní tedy k Ústavnímu soudu.

* * *

Druhý rok každé dekády je ještě rokem zrání.

Osobně držím v paměti, jak jsem v roce 2005 obdivně naslouchal vyprávění těch, kteří měli možnost

přebírat štafetu přímo od „otců-zakladatelů“.

Vybavují se mi snad všechny momenty, kdy jsem z reakcí u Ústavního soudu déle sloužících kolegyn v mém soudcovském týmu zaregistroval, že přibyl další kamínek do mozaiky mojí autority.

Vzpomínám si, že jsem záhy přišel na to, jak úzký je dosud nevyjudikovaný prostor.

Pamatuji si, jak jsme si v senátu řekli, že za každé podepsané rozhodnutí nesou dva zbývající soudci stejnou odpovědnost, jako soudce zpravodaj.

Srdce se mi znovu rozbuší, kdykoliv si evokuji chvílku podpisu pod odlišným stanoviskem ve věci eurozatykače v květnu 2006.

Vybavuji si, jak jsme si v témže roce, poté, kdy náš senát zrušil rozhodnutí prezidenta Václava Klause, řekli, že právě pro tento nálezn by pan prezident mohl být dodatečně s naším jmenováním spokojen.

V těchto dobách jsem získával mezi kolegyněmi a kolegy přátele na život a na smrt, s nimiž jsem se ovšem nad věcí uměl na život a na smrt pohádat.

Tehdy bylo již mnohým zasvěceným pozorovatelům jasné, že nebudeme „Rychetského Ústavní soud“, za něž nás občas zkresleně označovala některá média.

Ony první roky byly etapou, v níž se zformovala celoživotní vazba k Ústavnímu soudu, jehož další osudy nemohou zůstat protagonistům lhostejné...

* * *

Le roi est mort, vive le roi?

Na počátku „předávky štafety“ byla završena další etapa rozhodování ve věcech restitučních.

V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 10/13 Ústavní soud mimo jiné vyslovil, že „Ústavní soud již od svých prvních rozhodnutí v restitučních věcech vycházel ex favore restitutionis a nesčíslněkrát zdůrazňoval, že k restitučním věcem je třeba přistupovat s přihlédnutím k tomu, že těm, kteří restituují, byla v minulosti způsobena celá řada křivd, včetně oněch majetkových. Z dosavadní konzistentní judikatury Ústavního soudu v restitučních věcech je nepřehlédnutelné, že jako negativní zákonodárce nikdy nezrušil ustanovení restitučního předpisu v neprospěch fyzických a právnických osob, kterým zákonodárce formou zákona zmírnění jim spáchaných křivd umožnil. Derogační judikatura Ústavního soudu tak byla vždy v zásadě ve prospěch osob restituujících (trvalý pobyt, národní kulturní památky). Ústavní soud nepřikývl v restituční věci argumentaci postavené na tom, že jeden restituent by neměl restituovat proto, že jiná osoba nebyla zákonodárcem zařazena mezi ty, jimž zákonodárce majetkové či jiné křivdy nezmírnil.“

Ve nálezu sp. zn. I. ÚS 1404/13 Ústavní soud uvedl, že „výklad in favorem restitutionis se uplatní s ohledem na to, že to byl právě stát, který již jednou obcím vlastnictví odňal a citovaným zákonem sledoval účel nápravy této historické křivdy, přičemž současně nesl a nese odpovědnost za vedení evidence věcných práv k nemovitostem, a byl to stát, který až v § 8 zákona č. [172/1991](#) Sb., ve znění zákona č. [173/2012](#) Sb., jednoznačně stanovil, že teprve marným uplynutím lhůty (pro podání návrhu na zápis vlastnického práva obcí nejpozději do 31. března 2013) přechází majetek obcí do vlastnictví státu. Takovýto sankční důsledek z původní formulace § 8 zákona č. [172/1991](#) Sb., ve znění do 28. 6. 2012, dovozovat nelze.“

Finis coronat opus?

* * *

Dovolím si nyní uzavřít hádankou.

Přečtěte si pozorně dva následující texty:

I.

„Postrádá logiku, aby měl samosprávný subjekt platit individuálnímu vlastníkovi za užívání nemovitosti, kterou jako veřejný statek užívá blíže neurčený počet osob; právní vztah mezi obcí a vlastníkem nemovitosti má za okolností obdobných nyní projednávané věci přinejmenším převažující povahu veřejnoprávní, nikoli soukromoprávní.“

II.

„O domovní majetek ve správě organizací socialistického sektoru je dostatečně postaráno. Bytový domovní majetek je však dosud z velké části v rukou soukromých osob, které dostatečně nezabezpečují úkoly, jak to vyžaduje zájem společnosti. Poněvadž však i tento majetek je součástí národního bohatství, je v zájmu společnosti, aby o něj bylo pečováno stejně jako o majetek národní.“

Odpovězte nyní, zda:

a) oba texty jsou právními větami z nálezů Ústavního soudu,

b) oba texty jsou vyňaty z důvodové zprávy k zákonu č. [71/1959](#) Sb., o opatřeních, týkajících se některého soukromého domovního majetku,

c) první text je částí odůvodnění nálezu Ústavního soudu z roku 2014, druhý text je vyňat z důvodové zprávy k zákonu č. [71/1959](#) Sb., o opatřeních, týkajících se některého soukromého domovního majetku,

d) první text je vyňat z důvodové zprávy k zákonu č. [71/1959](#) Sb., o opatřeních, týkajících se některého soukromého domovního majetku, druhý je částí odůvodnění nálezu Ústavního soudu z roku 2014.

Správná je odpověď sub c).

Přiznám se, že je mi smutno...

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
advokát, bývalý soudce Ústavního soudu

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - prosinec 2014.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)